

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Søg Search

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Podcasts »](#)
- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

[Rene, transparente tanker – Jelena Lengold MARKEDSGØGLEREN](#)

Af

[Magnus Friis](#)

– 22. april 2018 Arkiveret i: [Anmeldelser](#), [Noveller](#), [Skønlitteratur](#)

Serbiske Jelena Lengolds' novellesamling balancerer overbevisende på en hverdagsknivsæg præcis dér, hvor det banale og det skæbnsvangre konstant og på overraskende vis flyder ind i hinanden.

Citat

Der er ingen, der lærer os noget om det. Om begærets skrøbelighed. Om det ufølsomme, kompromisløse væsen i os, som kun kan begære den, der er stærk, den, der aldrig har vist sig for os i sin svaghed, den, der aldrig har været rigtig stakkels. Der er virkelig ingen, der har sagt det til mig. Selv om det ville være meget ligetil. Sammen med kostrådene, med medicinlisten, burde man også have sagt til mig: ”fra nu af er du hans mor og ikke hans elskerinde. Du vil elske ham mere, du vil drage mere omsorg for ham, men du vil begære ham meget mindre.”

Ingen fortæller os det. Alle taler kun om sund ernæring og nødvendigheden af at gå ture.

To søstre drikker sig en nat fulde og ender i en fremmed, mystisk mands lejlighed. Det er en situation der hos læseren vækker en velkendt, kvalm åh-nej følelse et sted i mellemgulvet. I lejligheden er søstrene – måske dopede? – sært viljeløse under mandens befalinger, men hele situationen viser sig overraskende kærlig, og selvom det ender i en sexscene, tipper novellens stemning aldrig definitivt over i det ubehag, som indledningen truede med.

Den følgende aften tager den ene søster endelig et af sin eksmands utallige opkald. Hun fortæller ham til hans store glæde, at hun elsker ham, og at hun gerne vil have ham tilbage. Ligesom novellen selv, lader Lengold aftenen stå åben for fortolkning; handlede det om overgreb, om kærlighedens og sexens forløsende potentiale, eller måske begge dele på samme tid?

At aftenen tilsyneladende (og uden at afsløre for meget!) har været forløsende for søsteren er karakteristisk for Lengolds noveller, der trods gennemgående dystre temaer som utroskab, sindssyge, sorg og overgreb, altid indeholder et kærligt håb for de mennesker, der bevæger sig igennem det. Novellerne er alle fortalt fra hovedpersonernes indre, så man får synkront adgang til både grimheden og varmen, usikkerheden og sårbarheden.

Med dermed er bogen ikke tandløst empatisk. I mange af novellerne løber en tydelig, feministisk betonet vrede, og bogens næstsidsste novelle erklærer ligefrem selv, at den ligner en ’vred, feministisk pamflet’. Men vreden, når den får lov at fylde, er aldrig rensset for andre komplicerende følelser, og den slår ofte over i dem i undervejs.

Som i titelnovellen, hvor man dumper ned i en gift mands hvirvlende tankestrøm om den elskerinde, han har et dominerende S&M forhold til. Tankerne flyder uden punktum fra begær og vulgære udpenslinger af, hvad han vil gøre ved hende, over kølige refleksioner om magt, hævn og mord(!), til desperat usikkerhed, forelskelse og afhængighed. Lengold skriver om sex, kærlighed og lyst uden at lægge fingre imellem, med indsigt og følsomhed, uden at det nogensinde bliver romantiserende, obskurt eller kynisk.

Det er også en stor styrke, at hun efterlader dommen over sine karakterer til sine læsere. For karaktererne får aldrig lov at tale sig selv op i kroge, hun efterlader altid

▶ ×

Lydbøger på farten

Alle de bedste titler samlet ét sted

Storytel

Fakta

- Forfatter: Jelena Lengold
- Titel: Markedsgøgleren
- Originaltitel: Vašarski madioničar
- Oversat af: Jane Kabel
- Sider: 246
- Pris: 199,95
- Forlag: Forlaget Vandkunsten
- ISBN: 9788776954888

Køb hos Plusbog.dk

Billeder

døren på klem til dem, og det giver os læsere et stort ånderum at læse med i. Karakterernes blinde vinkler og rationaliseringer bliver skrevet frem, så man får øje på den sårbarhed og frygt, de er sat i verden for at håndtere. En kvinde skriver det tydeligt i slutningen af et tænkt brev til sin eks: 'livet, rensset for bedrag og tågeskyer, virker temmelig banalt, og der er så meget der gentager sig, at det næsten synes usmageligt at forblive i live efter det tyvende år'. Men snarere end desillusion fornemmer man, at en vej igennem findes i venskabet med eksistensens uigenomsigtighed.

Gennem hele bogen strør Lengold om sig med den slags idiosynkratiske hverdagsobservationer, som kun dygtige forfattere kan lykkedes med at give en klang af universalitet. Fælles for mange af novellerne er en sådan optagethed af de helt nære ting: små glimt der bliver meningsfulde, når livet ved en makrobetragtning synes u håndterbart. Som den deprimerede fortæller, der bliver helt blød om hjertet ved synet af en pige, der holder om en kop med begge hænder 'som om hun varmer sig på den'; eller kvinden der er ved kvæles i sit ægteskab, som sniger sig til et hemmeligt rendezvous med charterhotellets Elvis-imitator, men stadig gemmer på stor ømhed for sin mands behårede krop, som den ligger uvidende dér på en luftmadras i hotellets pool.

I Jane Kables danske oversættelse står Lengolds' sprog rent og klart, og det er en lise, når novellerne så insisterende handler om livets og følelsernes besværlige uklarhed. En kvinde overvejer under et ulmende skænderi med sin utro mand, hvad der ville ske, hvis vores tanker ikke kunne skjules: 'Måske ville mennesker så opøve en teknik til at tænke rene, sikre, transparente tanker?'. Manden svarer, så man tydeligt mærker livets uafledigt mudrede kompleksitet, at han ikke tror, hun ville bryde sig om at høre hans tanker lige nu. Angiveligt fordi, at de ikke er så pæne.

Men jeg tror han tager fejl; vi vil faktisk gerne høre hans tanker. For Jelena Lengold viser os igen og igen hvordan der sideløbende med det grimme og kyniske, i de mest uventede afkroge, også findes skønhed og meningsfylde. Ikke på trods af, men flettet sammen med. Ingen af bogens karakterer har den slags rene tanker, som kvinden drømmer om – og gudskelov for det.

Synes godt om 4 personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Nyeste anmeldelser i kategorierne [Noveller](#),

- ['Dit tab gør mig ondt' – Caroline Albertine Minor VELSIGNALSER](#) · 31-05-2017
- [Hør min frygtelige historie! – Hassan Blasim TOSSSEN FRA FRIHEDSPLADSEN](#) · 09-01-2017
- [Vi er natdyr – Mette Zingenberg MIN LILLE HORROR](#) · 01-12-2016
- [Novellen er et bur på udkig efter en fugl – Ali Smith DEN FØRSTE PERSON OG ANDRE HISTORIER](#) · 21-09-2016
- [Gammel hash og groteske klæder – Jakob Ejersbo NEDRULLEDE PERSIENNER OG ANDRE BEGYNDELSER](#) · 22-02-2016

Læs også

- [Mennesket er en svækket teenager – Michel Houellebecq UDVIDELSE AF KAMPZONEN](#) · 15-09-2016
- [Kyske perversioner – Françoise Sagan BONJOUR TRISTESSE](#) · 11-07-2016
- [Skammelige fejlslutninger – Lev Tolstoj KREUTZERSONATEN](#) · 04-04-2016
- [Et studie i vitaminstænger – Magnus Frederiksen KINKY MALEBOG](#) · 29-12-2015
- [Det er besværligt – Johan Davidsen JEG KAN IKKE HJÆLPE DIG MED DINE PROBLEMER](#) · 02-11-2015

Tags: [destruktiv kærlighed](#), [S&M](#), [sex](#)

Om Magnus Friis

Ingen kommentarer

Vær den første til at kommentere på denne artikel!

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS Feed](#)

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

☺

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive publiceret. Krævede felter er markeret med *

Navn *

E-mail *

Websted

Ja, I må gerne sende mig nyhedsbrevet